

Svar på fråga 2025/26:743 av Aida Birinxhiku (S)
Risk för vattenbrist i södra Sverige

Aida Birinxhiku har frågat mig vilka konkreta åtgärder jag och regeringen redan nu vidtar för att hantera risken för vattenbrist i södra Sverige inför sommaren.

Tillgång till rent vatten är en förutsättning för ett välfungerande samhälle, för människors hälsa och för naturmiljön. I Sverige är tillgång till rent vatten något vi ofta kunnat ta för givet. Sverige är ett av de länder i världen som har flest sjöar och vattendrag i förhållande till sin yta och har också en god, om än varierande, grundvattentillgång. Samtidigt påverkas våra vatten redan i dag av ett förändrat klimat. Det vatten som finns att tillgå behöver i dag och i framtiden räcka till bl.a. dricksvattenförsörjning, naturmiljön, industrier och jordbruk.

I första hand är tillgången till allmänna vattentjänster ett kommunalt ansvar. Det innebär att det är kommunerna som ansvarar för att vidta de nödvändiga åtgärder som behövs för att säkra den allmänna dricksvattenförsörjningen, genom till

exempel informationsinsatser till kommuninvånare och förbud gällande bevattning. Till stöd för sitt arbete har de länsstyrelserna och de nationella myndigheterna.

De berörda myndigheterna och Svenskt Vatten har nyligen gett Regeringskansliet en lägesbild över vattensituationen inför sommaren, och informerat om den organisation som finns och den beredskap som de har om läget förvärras. Att myndigheterna i ett tidigt skede informerar Regeringskansliet om läget är ett tecken på att organisationen och beredskapen fungerar som den ska. Berörda myndigheter fortsätter att följa vattensituationen och Regeringskansliet får löpande rapporter.

I närtid är det dock viktigast att alla följer kommunernas rekommendationer och råd om användningen av dricksvatten, exempelvis gällande bevattningsförbud. Länsstyrelserna arbetar aktivt bl.a. med regional samverkan med aktörer som kommuner, VA-huvudmän och LRF. En proaktiv dialog med stora vattenanvändare inför sommaren är bra. Vid särskilda händelser finns även VAKA (Nationell vattenkatastrofgrupp) som är en stödfunktion som leds av Livsmedelsverket.

Låga vattennivåer under sommarhalvåret blir allt vanligare i stora delar av landet, men brist på vatten uppstår inte plötsligt utan kan förutses och därmed planeras för. Regeringens satsningar på restaurering av våtmarker är betydelsefulla för vattensituationen. Det bidrar bland annat till ökad magasinering

av grundvatten, skydd vid torka, minskad översvämningsrisk, förbättrad biologisk mångfald och minskad övergödning. För att säkerställa ökad kunskap om vattenbalanser för att med effektiva åtgärder kunna bemöta översvämning, torka och vattenbrist har regeringen gett Havs- och vattenmyndigheten ett uppdrag som gäller kartläggning av vattenbalanser. Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2026. För att få ökad kunskap kring dagens grundvattentillgång och vilka förändringar som kan förväntas i ett framtida klimat gav regeringen Sveriges geologiska undersökning i uppdrag under 2024 och 2025 att analysera grundvattenmagasinens robusthet och utsatthet för klimatförändringar. Regeringen följer kunskapsutvecklingen på området.

Stockholm den 29 april 2026

Johan Britz